

Till Guds nådebarn

Gratia Christi

# Kristi nåd

Nr 1 / hösten 2008

*Ty av nåden är ni frälsta genom tron, inte av er själva, Guds gåva är det, inte på grund av gärningar, för att ingen skall berömma sig. Ef 2:8, 9*

## Det är fullbordat

**När Jesus hade fått det sura vinet, sade han: "Det är fullbordat." Och han böjde ner huvudet och gav upp andan.** Joh. 19:30

Dessa ord brukar man läsa i kyrkan under passionhelgen. Men de är ingalunda avsedda för bara ett tillfälle under året. De hör till kärnan i vår tro och är aktuella varje dag i vårt liv.

Vad är det som är fullbordat? Jo, det som Jesus, Guds Son hade kommit hit för att göra. Han hade nu fullbordat sin uppgift. Han hade betalt allas våra synder med sitt blod. Hela frälsningsverket var nu färdigt, varigenom hela människosläktet hade blivit rättfärdigt, heligt och dugligt åt Fadern i himmelen. Ingenting fattades. Himlen är nu öppen för oss, ja, vi är t o m förda ditin, nämligen från Faderns sida sett. Han kräver ingenting mer av oss utan godkänner oss för Jesu skull.

Detta budskap får vi aldrig lämna bakom oss utan ha det ständigt i vårt hjärta och i vår mun intill döden. Det är nämligen nyckelen till himmelen. Tyvärr är en vanlig reaktion bland människor den, att de menar sig kunna den saken och vill gå vidare. Men de, som tänker så, varken ser eller förstår meningen med Jesu frälsningsverk. Den som personligen har erfårit frälsningens betydelse går ingenstans bort från detta lärostycke utan älskar det och bygger dagligen sitt liv på det.

När det förkunnas, att Jesus redan har gjort allt för vår frälsning och



*Kristusbild i Rapla församlingens hem utformad av en armenisk konstnär. Foto: Bengt Strengell*

att vi genom hans verk redan är frälsta, väcker det naturligtvis frågor: Vad är det då för mening med sinnesändring och omvändelse och helgelse? Svaret är att en rätt sinnesändring och omvån-

delse är just att tro på Jesu fullbordade verk.

När vi tror att han har fullbordat hela frälsningsverket för oss, då lämnar vi samtidigt åsido alla våra egna fåfänga försök att med egen fromhet förtjäna Guds nåd. Då förenar vi oss gärna med Paulus, då han skriver:

*Allt det som var en vinst för mig räknar jag nu som förlust för Kristi skull. Ja, jag räknar allt som förlust, därför att jag har funnit det som är långt mer värt: kunskapen om Kristus Jesus, min Herre. För hans skull har jag förlorat allt och räknar det som avskräde för att jag skall vinna Kristus och bli funnen i honom, inte med min egen rättfärdighet, den som kommer av lagen, utan med den som kommer genom tro på Kristus, rättfärdigheten från Gud genom tron. Fil. 3:7-9*

Det finns ingen annan helgelse än den som Jesus genom sin korsdöd har gett åt oss och t o m klätt oss i. Vi är redan helgade i hans blod. Men när vi talar om nödvändigheten av en daglig helgelse, är det fråga om att vi påminner oss Jesu helgelseverk, tror det och föder vår själ med det. Då kommer sanningen om det fullbordade in också i vårt hjärta, den sanning som redan är förkunnad från Guds sida, och då fylls vi med frid och glädje. Vi är alltså först helgade genom Jesus blod, och sedan helgas vi i kunskapen om detta. Därför upp-

manar Jesus oss att undervisa om detta och därigenom helga dem vi undervisar.

Vårt köttliga förstånd kan visserligen inte acceptera budskapet att allt som har med vår frälsning att göra är redan färdigt i Kristus. Vi frågar: Vad händer när alla slags syndare, fallna och oomvända syndare tar emot och tillämpar detta budskap på sig själva? Svaret är att de därmed blir rätt omvända och har del av rättfärdigheten och evig salighet. Aposteln Paulus skriver:

*Nu har utan lagen en rättfärdighet från Gud blivit uppenbarad, en som lagen och profeterna vittnar om, en rättfärdighet från Gud genom tro på Jesus Kristus, för alla som tror. Ty här finns ingen skillnad. Alla har syndat och saknar härligheten från Gud.* Rom. 3:21-25

En annan vanlig invändning är: För inte ett sådant fritt och lätt tillägnande av nåden till lättsinnighet och lösaktigt leverne? Svaret är att Herren har kallat oss att predika detta evangelium åt alla människor, så att de som behöver det, får det. Missbruk kan inte hindras, men de som missbrukar evangeliet visar själv genom sina gärningar, att de i själva verket inte har anammat evangeliet, ty evangeliet är i sig själv en mäktig förnyande kraft, som inte lämnar människan likgiltig, eftersom Guds Ande bor i evangeliet.

Uppfattningen att evangeliet är lätt att tro, är lögn. Det bevisar redan de, som framkastar ett sådant påstående. Varför förkastar de evangeliet, om det verkligen är så lätt att tro? De förkastar det därför att det är obegripligt för det mänskliga förnuftet. Paulus skriver:

*Vi predikar Kristus som korsfäst, för judarna en stötesten och för hedningarna en dårskap. Men för de kallade, både judar och greker, predikar vi Kristus som Guds kraft och Guds vishet.* 1 Kor. 1:23,24.

Förvisso skulle de tro evangeliet, ifall man tillika med Kristi frälsningsverk skulle få räkna med också egna förtjänster t ex sin ånger, sin tro och sin goda vilja. Därför blandar människor ofta in krav och förutsättningar i

evangeliet. Man tänker, att man bör finna både det ena och det andra i sitt hjärta för att vara frälst. Men detta är då inte längre något evangelium.

Också för de troendes gamla kött är det rena och förutsättningslösa evangeliet omöjligt att acceptera. Därför är det alltid en strid i vårt inre. För vår själ och ande behöver vi Guds nåd oförtjänt och gratis, men köttet och djävulen vill förhindra det. Det är inte lätt utan svårt att anamma evangelium. Därför säger Jesus:

*Kämpa för att komma in genom den trånga porten. Ty många, säger jag er, skall försöka komma in men inte kunna det.* Luk. 13:24.

Ingen kan ta evangeliet åt sig. Det ges oss som en gåva av Guds nåd. Och den som får det, måste för att få behålla det kämpa mot sitt kött och världen och djävulen under hela sitt jordeliv. Men det lönar sig att kämpa,



Detalj av crucifixet i Lappfjärds församlingshem. Foto: J. Martikainen

ty evangeliet är en större och värdefullare skatt än himmel och jord.

Paulus redogör i sitt brev till efsenierna vad ett rent evangelium är:

*Av nåden är ni frälsta genom tron, inte av er själva, Guds gåva är det – inte på grund av gärningar, för att ingen skall berömma sig.* Ef. 2:8,9.

Han uttrycker här innehållet i orden *Det är fullbordat*: Ni är frälsta av nåden genom Kristi blod, utan egna gärningar sådana som ni är, på allt sätt syndiga och ogudaktiga. Detsamma säger Paulus på ett annat ställe:

*Gud bevisar sin kärlek till oss genom att Kristus dog i vårt ställe, medan vi ännu var syndare.* Rom. 5:8.

Detta evangelium anammar vi alltså, som det heter 'genom tron' och som en ren gåva. Den gåvan har varit färdig och given åt oss redan för tusen

år sen. Gud har sedan genom dopet försäkrat oss var och en personligen, att gåvan är vår. Och nu förkunnar han detta för oss genom sina tjänare och kallar oss att ta del av gåvan. "Kom!", säger han på bibelns sista blad och fortsätter:

*Och den som hör det må säga: "Kom!" Och den som törstar må komma. Ja, den som vill, må ta emot livets vatten för intet.*

Upp. 22:17.

\*

När vi nu har hört och förstått vad Jesu ord 'Det är fullbordat' innebär för oss, nämligen syndernas förlåtelse, rättfärdighet och barnskap hos Gud, och vi dessutom har fått detta bekräftat för oss i dopet – då börjar en helt ny tid för oss. Vi är inte längre fångar i otrons och djävulens garn. Vi är frköpta från vår förra husbondes valde och lyder nu under Herren Jesus i

hans barmhärtighets rike. Han är vår arbetsgivare och ger oss himmelska uppgifter varje dag.

Hans befallning lyder: *Gå ut i hela världen och predika evangelium för hela skapelsen.* Mark. 16:15. Paulus skriver om hur betydelsefullt detta arbete är:

*Hur skulle människorna kunna åkalla den som de inte har kommit till tro på? Och hur skulle de kunna tro på den som de inte har hört? Och hur skulle de kunna höra, om*

*ingen predikar?* Rom. 10:14.

Må vi alltså var och en fullgöra den uppgift som Herren tilldelar oss i detta arbete!

*Skörden är stor, men arbetarna är få, sade han till de tolv.* Matt. 9:37.

Det betyder ingen är överflödig, utan var och en har sin viktiga uppgift av Herren tilldelad.

Men vi ska vara på det klara med, att vår förkunnelse också blir motsagd och avvisad. Därför fortsätter Herren Jesus sitt tal med orden:

*Den som tror och blir döpt skall bli frälst, men den som inte tror skall bli fördömd.* Mark. 16:16.

Om vi så skulle predika både dag och natt under bön och tårar, tar inte alla emot Guds nåd. Inte heller av Jesu egen predikan blev fariséerna omvända.

Men för att de utvalda, de som sätter tro till predikan, ska få höra nådens budskap, ska vi fortsätta arbetet till tidens ände. Den glädje som evangeliet om Guds nåd tänder i syndarens bröst väger långt mer än erfarenheten av motstånd från dem som anser sig rättfärdiga och ingen frälsning vill ha.

Jesus sade att det blir glädje bland Guds änglar över en enda syndare som omvänder sig <sup>Luk. 15:10</sup>, som omvänder sig från laggärningarnas väg till tro på nådens evangelium. Också i liknelsen om den förlorade sonen beskrivs denna stora glädje: Medan sonen ännu var långt borta, fick hans far se honom och förbarmade sig över honom. Fadern skyndade emot honom, föll honom om halsen och kysste honom. Och han sade till sina tjänare: Skynda er att ta fram den bästa dräkten och klä honom i den och sätt en ring på hans hand och skor på hans fötter! <sup>Luk. 15:20,22</sup>.

Herren Jesus kallar oss alltså att ta del i denna glädje här och nu tillsammans med dem åt vilka Guds Ande uppenbarar evangeliets sanna innehåll. Må vi vara trogna i uppgiften, så att vi efter denna jordevandring får glädjas också i himmelen med dem som av Guds barmhärtighet får del av hans nåd i Kristus!

*Om någon frågar vad som är min grund till salighet, om det ej fordras mera här, som måste vara med, jag svarar då: Min grund är god. Den heter Jesu blod. SH 164.*

Juhani Martikainen

## Ovanstående sång i estnisk version

**1 Kui küsiks keegi** Sõnad: Taani vennastekogudus  
Viis: Rootsi rahvalaul

1. Kui küsiks keegi minu käest: Kuidas said õndsaks  
Kas mi-da-gi ka oma väest seks pi-did te - ge -

sa? Kas piisab ve - ri Jee - su - se, mis  
ma? Siis jul - ges - ti ma oel - da võin: On

voo - la - nud on mi - nu eest? see.  
pii - sav oh - ver

2. See teeb mind õigeks Isa ees ja annab õndsuse.  
See annab rahu südamele ja kindla lootuse.  
Kui õhtu maise elu teel kord hakkab kätte jõudma,  
Siis usu läbi veresse siit lahkun rahuga.

# Glöm inte alldeles bort vad du har

Då och då har jag återkommit till en gammal sång där första orden lyder: *Ängsliga hjärta*. Sången skrevs för 150 år sedan av Carl Olof Rosenius, en evangelist i Sverige. *Ängsliga hjärta* är en kristen sång som beskriver vad vi människor känner och vad vi har att glädjas åt. Men sångens inledning gör att man frågar vad som gör en kristen människas hjärta sorgset. Naturligtvis kan det vara olika orsaker. Låt oss se på två.

Det första är att en människa, likt den med sången samtida pietismen, inte vågade tro sina synders nådiga förlåtelse för Jesu Kristi skull. Det gäller att bida och vänta att människan skulle bli bättre för att kunna tros att syndaförlåtelsen skall gälla personligen. En sådan väntan betyder ju att det gäller att kämpa och förbättra sig för att få tro. Men frälsning på gärningarnas väg har inte stöd i Guds eget ord! **Ty ingen människa förklaras rättfärdig inför honom genom laggärningar. Genom lagen ges insikt om synd.** <sup>Rom 3:20</sup>

Den andra möjligheten vi skall granska är att sorgen kommer av att människan sett sina synder förlättna för Jesu Kristi skull, men det egna kristenlivet är inte som det borde vara. Där finns brister i att göra goda gärningar, där finns syndafall gång på gång, där finns ingen iver att vittna om Jesus. Kan Jesu förlåtelse också gälla en så usel kristen? – Jag måste nog bli bättre för att jag skall få räkna mig som ett Guds barn, tänker kanske någon.

Båda hindren för att nå frälsning är besläktade och kommer av den naturliga lagen som är inplanterad i våra hjärtan <sup>Rom 2:15</sup>. Den lagen säger att vi måste bättra oss, det kräver Gud i sin rättfärdighet. Det säger också Bibeln, men den säger också någonting mera. Den berättar för oss om hur Gud själv löste det problemet genom Jesus.

Då de skriftlärda kritiserade Jesus för att han åt och drack tillsammans med publikaner och syndare, så svarar Jesus: **"Det är inte de friska som behöver läkare utan de sjuka. Jag har inte kommit för att kalla rättfärdiga utan syndare."** <sup>Mark 2:17</sup> Vi skall se vidare i sången Ängsliga hjärta, som egentligen uppmanar oss att vakna ur sömen:

*Ängsliga hjärta,  
upp ur din dvala!  
Glömm du alldeles  
bort vad du har:  
Frälsarens vänskap,  
nåd och gemenskap.  
Ännu han lever,  
den samme han var.*

Kanske en orsak till att vi inte vågar tro på den fullständiga nåden i Jesus Kristus är att vi så gärna jämför vår mänskliga kärlek med Guds kärlek. För oss människor är det oftast så att vår kärlek räknar med någon motprestation, att få något igen om vi älskar.

Guds kärlek är annorlunda. På ett sätt är den krävande. Den kräver rättfärdighet, fullkomlighet och lydnad. Samtidigt är den kravlös, väntar ingen kärlek tillbaka. Hur kan det vara så?

Gud känner oss bättre än vi själva. Han visste och vet att vi är precis som jag just beskrev, inte endast i behov av förbättring av den gamla människan, utan att bli en helt nya skapelse. Hur mycket vi själva än försöker förbättra oss så kommer vi aldrig att lyckas, men för Gud är allt möjligt <sup>Mk 10:27</sup>. Han gjorde det omöjliga möjligt.

Jesus talar ofta om hur han är sänd av Gud för att göra hans gärningar. Gud gav Jesus i uppdrag att frälsa det som var förtappat, det förlorade. Gud konstaterar att *alla har syndat och saknar härligheten från Gud*, men att *de står som rättfärdiga utan att ha förtjänat det, av hans nåd, därför att Kristus Jesus har friköpt dem.* <sup>Rm 3:23,24</sup>

Att vara friköpt endast av nåd betyder att vi friköpts utan att göra något eller betala något själv. Gud handlade i kärlek med oss medan vi ännu var syndare <sup>Rom 5:8</sup>, utan att vänta på att vi skulle ge något igen. Allt blir en fri gåva till oss och den fria gåva vi får är Kristi rättfärdighet som gäller inför Gud. Att sedan stå rättfärdig inför Gud betyder ju att han för Jesu Kristi skull inte kan se oss som ovärdiga. Därigenom har Gud fått

den fullkommliga lydnaden som han kräver i sin kärlek. Den får vi tillägna oss i tron.

*Stanna och vakna,  
tänk vad du äger; /  
inte i dig,  
men i Frälsaren kär! /  
Ren och rättfärdig,  
himmelen värdig /  
inte i dig,  
men i honom du är.*

*Fastän du ej kan  
känna och se det, /  
fast di är syndig  
och skröplig – likväl /  
Kristus har köpt dig,  
kallat och döpt dig, /  
sköter och vårdar  
din dyrbara själ.*

Då jag nyss nämnde att den andra orsaken till sorgen i den kristnes hjärta är känslan av att vara en misslyckad kristen, så är det trots allt en hälsosam känsla. Den säger oss att vi i egen kraft inte har något att komma med inför Gud, inte vår tro, inte våra goda gärningar inte heller något annat. Men i den känslan är vi helt beroende av Jesus och det han gjort för oss. Han skänker det som en fri gåva, utan betalning. I Bibelns sista bok läser vi: *Och Anden och bruden säger: "Kom!" Och den som hör det må säga: "Kom!" Och den som törstar må komma. Ja, den som vill, må ta emot livets vatten för intet.* Upp 22:17

Livets vatten för intet. Det vattenet har alla döpta kristna fått börja dricka. Det är på Jesu befallning som dopet sker Matt 28:18-20. Det innebär ju att vi genom livets vatten har fått gåvan, det eviga livet. *Syndens lön är döden, men Guds gåva är evigt liv i Kristus Jesus, vår Herre.* Rom 6:23

För att bevaras till det eviga livet behöver vi lära oss så länge vi lever. Vi skall dricka det livets vatten vi har i Guds ord. Där skall Kristus föra oss till livets vattenkällor. Upp 7:17; 22:1; 21:6,7 På så sätt fullkomnas vi allt mer i det kristna livet och vill för Jesu Kristi skull göra gott mot våra medmänniskor, därför att vi har fått för intet så ger vi också för intet Mt 10:8

En viktig del i lärandet är också att låta Guds ord uppmuntra oss på livsvandringen. Missmodet vill gripa oss då vi ser på oss själva, men vi skall mera se på Jesus, trons hövding och fullkomnare. Genom att se på honom uppmuntras vi i tron och tröttnar icke på vägen. Hb 12:1-3

Det är detta som vår sång vill

mana oss till, att frimodigt lita på Guds nåd i Jesus Kristus i alla livets förhållande.

*Upp då ur dvalan,  
ängsliga hjärta, /  
glöm inte alldeles  
bort vad du har! /  
Även den timma  
tätaste dimma /  
solen förmörkar,  
är solen dock kvar.*

Bengt Strengell



**Martin Luther:**

## Resekost

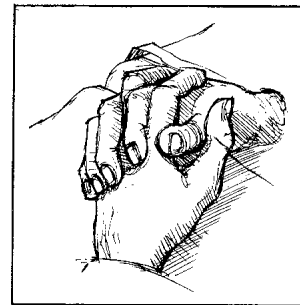
*Han är sargad för våra  
missgärningars skull.* Jes.53:5

Av dessa ord kan du dra slutsatsen, att alla människors möda och arbete att skaffa sig en nådig Gud är förbannat, ja att även all vishet, rättfärdighet och helighet, alla goda gärningar och förtjänster varmed människor vill söka och förtjäna saligheten utom genom Herren Kristus är förbannade. Allt som människor förmår faller bort och störtas omkull genom detta enda bibelord, att Kristus är sargad för våra missgärningars skull. Ty om det är sant, att han lidit för oss, så måste man hålla all vår rättfärdighet, goda gärningar och förtjänst, som vi vill förtrösta på, för intet, ja för avskräde. Och så måste vi gå utanför oss själva och av hela hjärtat förlita oss på en främmande rättfärdighet, så att vi liksom svävande mellan himmel och jord med fast tro griper och håller oss till den rättfärdighet, som man varken kan se eller känna, och som bjudes åt oss och skänkes oss allenast i Ordet.

*Från betraktelse för 21 juli  
enligt upplaga från 1917.  
lätt reviderad*

**Lilla trosläran:**

## 4. Herrens bön



Bönen är *hjärtats samtal med Gud*, där vi tackar honom för hans välgärningar och ber honom om allt gott för kropp och själ.

Rom. 8:15; I Tess. 5:17-28

Först och främst för att *Gud befallt* oss till det, lika väl som han bjudit oss att älska honom över allt annat och att inte dräpa, stjäla o s v. För det andra att han *lovat att höra* oss.

Luk 11:9-10. 18:1

Gud uppmanar oss att anropa honom om hjälp i all nöd. Han vill inte lämna oss ensamma med våra bekymmer, utan har lovat sin nåd och hjälp till den som ber honom om den. Men vi skall inte be till Gud endast i nöd och svårighet, utan låta hela vår tid vara *ett liv i bön*, så att vi alltid låter Gud veta våra önskingar och behov, under tacksägelse.

Ps. 50:15; Fil. 4:6; EL 6:18

Gud har lovat höra sina barns böner, och vi gör honom till en lögnare om vi tvivlar på bönhörelse. Men Gud ger oss inte alltid det som vi ber honom om, eftersom han vet bättre än vi vad vi behöver. Därför skall vi be i Jesu namn.

Matt. 18:19; Joh. 14:13; Jak. 4:2-3

Det är att inte lita till sin egen fromhet och duglighet som grund för sin bön, utan att *komma till Gud som hans barn för Jesu skull.*

Dan. 9:18

# Gratia Christi

# — Kristi nåd

Det här bladet – *Kristi Nåd* eller på latin Gratia Christi – är en motsvarighet till den lilla estniska tidningen *Kristuse Arm*, som SLEF:s Estlandskommittén på prov ger ut som ett komplement till missions- eller predikoresorna i Estland. Predikoresorna är ju korta, vanligen knappt en vecka, och bara två per år. Det blir korta besök per gång på var ort. Därför vill vi försöka komplettera med en tidning, som vi delar ut under resorna.

Det kan ju också vara bra med något slag av uppföljning eller repetition av ett och annat ifråga om budskapet som vi har framfört under besöken. Ibland händer det att någon frågar efter predikokonceptet för att få ta del av predikan lite noggrannare. Vi ser också tillkomsten av bladet *Kristi nåd* som Guds ledning, allt har bara fallit på plats.

Den svenska versionen är inte en direkt kopia av den estniska tidningen, även om läsaren kan konstatera att artiklarna är skrivna för "främlingar" till den evangeliska rörelsen men också för främlingar och gäster i världen.

I den här upplagan tar vi också med lite info om fenomenet och skeendet i Estland men också om estlandsarbetet. Men framför allt tar vi med vittnesbörd om Kristi nåd.

Och ännu en sak om utformningen. Ombrytningen sker i ett vanligt ordbehandlingsprogram, varför vi inte har möjlighet att forma sidorna och artiklarna som vi vill, utan måste göra det på programmets villkor.

## Varför en tidning med detta namn?

Svaret finns redan i namnet. Kristi nåd är ett annat uttryck för evangelium. Kristus har befallt oss att gå ut i hela världen och förkunna evangelium

för hela skapelsen, Mark. 16:15, och vi vill göra detta också genom denna tidning. Det är egentligen tidningens hela syfte och ändamål.

Eftersom alla människor behöver evangelium, förkunnas det aldrig för mycket. De troende behöver det för tron, och de oomvända för att de om möjligt skulle komma till tro och bli frälsta. Naturligtvis är tidningen också på annat sätt nyttig t ex för meddelanden om samlingar. Rent allmänt kan tidningen genom sitt ändamål verka som en förenade länk för Jesu vänner.

Tidningen ges ut av Svenska lutherska evangeliföreningen i Finland (SLEF) och dess Estlandskommitté. Sålunda är den lära som tidningen förmedlar den evangelisk-lutherska kyrkans. SLEF:s utsända predikanter, har funnit god andlig gemenskap i Estlands evangelisk-lutherska kyrka och alldeles särskilt med människor i den gamla herrnutiska rörelsen som kallas brödräfsamlingar (vennastekogudus). Vi vill arbeta i Herrens vingård tillsammans med dem, och det vill vi göra endast i den kraft och med den makt som Guds ord ger. All annan maktposition är för oss ointressant.

## Vår mission i Estland

Säkert frågar sig läsaren hur våra kontakter till Estland har uppstått och börjat. **SLEF:s kontakter till Estland tog sin början** redan innan Estland återfick sin självständighet. Vid ett besök i Estland, som Evangeliska Ungas kör

(senare Evangelicum) gjorde sommaren 1989, inbjöds några lärare i Nuckö gymnasium att studera svenska vid Evangeliska folkhögskolan i Österbotten (EFÖ). Skolan var den hösten trängande behov av mera studerande. Tre lärare antog inbjudan och dessutom ett par andra personer, varför fem stipendiater kunde inleda sina studier i Vasa samma höst.

Dessa estniska elever vid EFÖ fick som övningsuppgift att översätta några kristna skrifter, och SLEF:s estlandskommitté, som just hade bildats, beslöt trycka skrifterna. Lääne-Nigula församling inom evangelisk-lutherskan i Estland (EELK) åtog sig i ett samarbetsavtal att sprida skrifterna. Detta var början till SLEF:s verksamhet i Estland.

**Ett stort samarbetsprojekt** de första åren var att ordna en kurs för estniska söndagsskollärare i augusti 1992. I Estland ansågs det ändamålsenligt att hålla kursen på EFÖ i Vasa. Estlandskommittén var stödde kursen.

Praktiskt ordnades det så att den svenskspråkiga undervisning simulantolkades till estniska. SLEF gav också ut några arbetsböcker för söndagsskolorna, *Minu oma vihk*. Beredskap fanns att ge ut mera söndagsskolmaterial, men estniska önskemål och SLEF:s möjligheter sammanföll inte.

**Arbetet utvidgades.** 1 oktober 1995 överenskomms med EELK Lääne-Nigula församling att en i församlingen anställd, Heikki Mutso, skulle arbeta



■ Sådär började det. På inbjudan av kyrkoherde Leevi Reinaru besökte Evangeliska ungas ungdomskör (numera Evangelicum) västra Estland i månadsskiftet juli-augusti 1989. Som en följd av den resan "ramlade" sedan missionsuppgifter över Evangeliföreningen. Här Leevi Reinaru framför kören vid sånggudstjänsten i Jaani kirik / St Johannes kyrka i Hapsal. Foto: Bengt Strenzell

halvtid för SLEF. Från 1 november 1997 anställdes **Heikki Mutso** som heltids medarbetare i Estland med EELK Lääne prosteri som formell arbetsgivare. Heikkis arbete bestod i ungdomsarbete, mest inom scout-rörelsen.

För undervisningen i skriftskol har SLEF gett ut en lärobok under namnet *Väike usuõpetus* (Lilla trosläran). En tredje utvidgad upplaga har nu i getts ut. I den har intagits några sånger och gudstjänstordningen för ännu bättre tjäna sitt syfte.

SLEF har också spelat in sång och musik med olika körer, som församlingarna sedan har gett ut som C-kassetter eller CD-skivor.

Från början har också undervisning via gästbesök från Finland funnits med. Men småningom upptogs också **regelbunden predikoverksamhet**

samlingen *Laulud Talle kiituseks*, som gavs ut i Estland i början av 1900-talet i form av häften.

I SLEF finns också beredskap att ytterligare engagera sig i **ungdomsverksamheten**. Det blir intressant att se vart Gud leder oss på den vägen. Han har hittills fört uppgifter i SLEF:s väg i Estland och vi väntar att han allt fort gör det. SLEF har ingen annan önskan än att sprida evangelium till så många som möjligt. Någon strävan till kyrkopolitisk eller annan makt har SLEF inte, utan vill i allt vara Ordets ringa tjänare.

En viktig milstolpe i samarbetet med evangelisk-lutherska kyrkan i Estland (EELK) uppnåddes då man år 2004 sände ut en **gemensam missionär till Kenya, Rael Leedjärv**. Det var ett Guds svar på något vi ”inte ens kunnat bedja och tänka”. ■



■ *Hans Sandberg och Lars Lövdahl i diskussion med Kalju Kukk och Endel Mihker, två av ledarna i brödraförsamlingen. Foto: Bengt Stirengell*

**samhet i Estland.** Sedan EELK genom sin dåvarande ärkebiskop Jaan Kiivit d.y. vänt sig till missionsorganisationer i utlandet med begäran om missionärer till Estland, har SLEF gjort punktinsatser i Estland med förebild i den egna predikoverksamheten i Finland. Minst ett par gånger i året besöker präster och predikanter olika församlingar och predikar i deras gudstjänster. Detta arbete har numera också utvidgats till några brödraförsamlingar.

I detta arbete vill SLEF också uppmuntra **sångverksamheten** och arbetar med att språkligt modernisera och harmonisera sånger, bl.a. ur sång-

"Att lära känna Gud och den han sändt, Jesus Kristus" är enligt Martin Luthers lilla katekes livets viktigaste angelägenhet. Utan den insikten är vi – fastän vi annars kan betraktas som intelligenta varelser – dårar inför Gud. Och tvärtom: även om vi helt skulle sakna läshuvud, men genom Guds Ande fått kunskap om Kristus och hans kors, då är vi verkligen visa inför Gud.

*Bengt Djupsjöbacka:  
Visheten i Daniels bok,  
SLEF media 2008  
ISBN 978-952-5578-4-0*

## Läs - begrundna!

Jesus sade: "En man ville ordna en festmåltid och bjöd många gäster. När tiden för festen var inne, skickade han ut sin tjänare för att säga till de inbjudna: Kom, nu är allt färdigt. Men de började alla ursäkta sig. Den förste sade till honom: Jag har köpt en åker och måste gå ut och se på den. Jag hoppas du ursäktar. En annan sade: Jag har köpt fem par oxar och är på väg att se vad de duger till. Jag hoppas du ursäktar. Ännu en annan sade: Jag har gift mig, och därför kan jag inte komma. Tjänaren kom tillbaka och berättade detta för sin herre. Då blev denne vred och sade till sin tjänare: Gå genast ut på gator och gränder i staden, och för hit fattiga och krymplingar, blinda och lama. Tjänaren sade: Herre, vad du befälde har jag gjort, men här finns ännu plats. Då sade herren till sin tjänare: Gå ut på vägar och stigar och uppmana enträget människor att komma in, så att mitt hus blir fullt. Ty jag säger er att ingen av de män som var bjudna skall smaka min måltid." *Luk. 14:16-24*

Om vi utgår från att den som ordnade festmåltiden var Jesus, som genom sitt lidande och sin död färdigställde en andlig festmåltid för oss, där han bjuder åt oss syndernas förlåtelse, rättfärdighet och evig salighet, vilka är då de, till vilka han skickade inbjudning? Är det inte dig och mig som han kallar genom evangeliet? Och vad betyder de bjudnas avböjande svar, om inte det, att ren nåd inte dög åt dem, utan de älskade mera sina egna inbillade rikedomar och sina försök att själv skaffa sig sin lycka och salighet?

Och om vi därtill utgår från att evangeliets festmåltid ska åtnjutas redan här i tiden, när man hör det predikas, kan vi fråga oss: Har vi faktiskt tagit emot kallelserna, så att vi dagligen och alltid sitter andligen vid Jesu bord och njuter av hans festmåltid, eller är det så att vi inte alls räknar med hans nåd i det dagliga livet, inte på grund av hans offer håller oss för

rättfärdiga och saliga Guds barn och arvingar till himmel och jord? Måne vi har orsak att strax bege oss i bön till honom med begäran om förlåtelse för att vi inte har tagit hans inbjudan på allvar och satt oss ner vid hans bord? Låt oss nu genast, i tro på hans ord och allt som han genom sitt verk skaffat oss, ta del av hans festmåltid, så att han inte måste vredgas, som han enligt texten och även orden i Psalt. 2:12 har all rätt till!

Men vad betyder då det, att Herren skickade sin tjänare att hämta in fattiga, krymplingar, blinda och halta och att han t o m skulle uppmana dem enträget att komma? Måne det inte betyder, att vi endast under medvetandet av vårt eländiga andliga tillstånd och vår synd är beredda att komma till Herrens måltid?

JM

## Några bönehus i Estland

På senare år har vi i Evangeliföreningens estlandsmission fått kontakt med herrnhutismen eller brödraförsamlingarna i Estland.

Herrnhutismen kom till Estland redan på 1720-1730-talet och herrnhutismens biskop, riksgreve Nikolaus Ludwig von Zinzendorf predikade i Estland år 1736. I början av 1900-talet hade rörelsen ett hundratal bönehus i Estland.

Av olika skäl minskade de sedan. Endel av försvann ur rörelsen till följd av splittringar till frikyrkliga rörelser. Andra revs eller fick annan användning under sovjeteran. I endel liten del av bönehusen som fanns kvar inom brödraförsamlingarna kunde verksamheten fortsätta också under ockupationstiden. Några bönehusen som varit i annan användning har brödraförsamlingarna fått tillbaka. För andra

som inte kunnat lämnas tillbaka har betalats ekonomisk ersättning.

Om Gud låter dethär försöket med tidningen *Kristi nåd* fortsätta, skall vi kort att berätta om bönehus och brödraförsamlingar vi besökt under missionsresorna. Vi börjar med en plats där det inte var möjligt att återfå bönehuset, nämligen centrala Tallinn.

### Endla bönehus



Brödraförsamlingens (Vennastekogodus eller VK) första bönehus i Tallinn byggdes 1828, naturligtvis i trä, och användes till år 1934. Då det ersattes det med ett helt nytt stenhus på samma tomt. När Sovjetmakten hade invaderat Estland 1945 förbjöds VK som organisation och bönehusen gavs i många fall till 'filialer' åt de församlingar, där de stod. Bönehuset i Tallinn konfiskerades och det blev ett filminstitut.

Under sovjettiden besökte Tallinavdelningens folk i stället bönehuset i stadsdelen Nõmme. Det hade gjorts till filial under den församling som fanns där och kunde på så sätt hållas öppet. (numera heter församlingen EELK Nõmme rahu kogodus) – Vi återkommer till det bönehuset, om Gud vill.

Så snart Estland blev självständigt igen 1992 återupprättades Brödraförsamlingen som juridisk organisation.

Det självständiga Estland betalade ersättning för det konfiskerade huset i stadscentrum.

Brödraförsamlingen i Tallinn fick alltså söka sig en ny samlingsplats. Det hus man fann fanns i stadsdelen Endla, strax väster om järnvägen, men ändå relativt centralt. Numera finns ett stort köpcentrum andra sidan en gatukorsning.

Med bistånd bl.a. från brödraförsamlingar i Norge kunde källarvåningen iståndsättas som en första

samlingshall. Den togs i bruk 1996. Senare har första våningen också byggts om till en mötesall.

I anslutning till samlingshallen har ett centralkansli för brödraförsamlingarna i Estland (EEVK) inrättats. Till för en tid sedan var det Salmere Reier som förestod kansliet och var redaktör för tidningen Risti Vägi. Av hälsoskäl har hon slutat och just nu letar man efter ny redaktör för tidningen.

I Endla bönehus hålls möten regelbundet, varje vecka året runt. I enlighet med sed redan från Herrnhut, så har sången och musiken stor plats vid mötena – så också i Endla bönehus.

Möte, kuulutustund ('predikotillfälle') hålls söndagar kl 17. Vanligen predikar församlingens egna predikanter. Gästen vid missionsfesten i Terjärv, diakon Leo Lekarkin har en predikotur i månaden i bönehuset. Till sång- och bönemöte samlas man varje tisdag kl 18. "Systrarna" har egna samlingar (Ödede tund) andra söndagen i månaden kl 15.

BS

# Aktuellt från missionen i Estland

Estlandsmissionen i Evangeliföreningen (SLEF) kan sägas vara en lite verksamhetsgren i jämförelse med hemlandsverksamheten och kenyamissionen. Men för Gud finns det inte stort eller litet, många eller få. Nej, han vill i Kristus möta alla människor med försoning och förlåtelse. Han gör det genom att med sitt evangelium, möta varje människa enskilt. – Men naturligtvis vill han ha väckelse så att många enskilda samtidigt kommer till sanningens kunskap. Han vill föra den människa han mött till en sann gemenskap i Kristi kropp, till gemenskap i den sanna världsvida kyrkan. Vår bön är att han skall föra så många som möjligt in i denna saliga gemenskap där Kristus är huvudet.

I det ljuset är missionsarbetet stort när evangeliet förkunnas för människorna och det når ut oberoende av om det sker i Finland, Kenya, Estland, Havslandet eller någon annan stans på jorden. Också den här lilla tidningen vill vara med i arbetet att förmedla kontakten mellan dig som läser och Gud och hans ord.

Estlandsmissionen verkar just nu på tre fronter. Vår arbetare i Estland Heikki Mutso fortsätter med ungdomsverksamhet främst i västra Estland. Ett problem i sammanhanget är avlöningen som släpar rejält efter i den snabba inflationstakten i Estland. Vi från Finland kan inte påverka lönen eftersom han är anställd av Hapsal lutherska församling och följer den församlingens lönesättning. Det är ett känt faktum att församlingarna inte orkar betala konkurrenskraftiga löner. Därför har Mutsos arbete allt mera koncentrerats till närområdet i Läänemaa. Hans arbetsskyldighet har också justerats så att han har möjlighet att späda ut lönen med övriga inkomster.

Den andra formen av missionsarbete är de regelbundna missionsresorna i Estland. Av praktiska skäl har orterna som besöks numera koncentrerats till Tallinn och mellersta Estland eller en halvcirkel med en radie på ca. 80 km. En annan faktor som avgör vilka orter vi besöker – och det gäller såväl lutherska- som brödräfs-

samlingarna – är tidpunkten för besöket. Det hålls nämligen inte gudstjänst eller möte på alla platser varje vecka. Nu i oktober 2008 har EELK Harju-Jani församling i Raasiku samt Rapla och Käru församlingar besökts.

Numera har Gud öppnat dörrarna till flera brödräfsamlingar. De uppstod till följd av herrnhutismens missionsverksamhet som började redan på 1700-talet. Då sändes missionärer ut från Herrnhut, två och två.

På de flesta håll är våra besök mycket väntade och det budskap vi förmedlar är i samklang med det som redan tidigare predikats.

– Det är inget nytt budskap ni kommer med, var en kommentar.

I höst har vi besökt brödräfsamlingen i Rapla, som samlas i församlingshemmet sedan deras bönehus på order revs i början på 1960-talet. I Harju och Endla (se annan artikel) i Tallinn samt i Nissi har brödräfsamlingarna egna bönehus. Det finns också ett bönehus i Nabala som vi besöker om de har möte den söndag vi besöker Estland. Kanske vi ännu kan besöka andra bönehus och församlingar i framtiden. Det finns bönehus åtminstone i Kuusalu, Saku, Pikavere och men också på andra orter som ännu inte rymts med i besöksprogrammet

Under höstens resa besöktes något färre platser. Omständigheterna var sådana att det i veckoslutet var en predikant mindre denna gång. Glädjande är att Tuomas Anttila kunde vara med och bekantade sig med arbetet. Han deltog i mötena i inne i veckan.

Den tredje sektorn i Estlandsarbetet rör det tryckta ordet. En ny upplaga av Lilla trosläran (Väike usuõpetus) på estniska är högaktuell. Det är en lärobok som används i skriftskolor i församlingar, men också inom armén ända bort i Kosovo bland fredsbevarare.

Den här tidningen, som är en försvenskad version på ett försök vi gjort. Senaste vår gjorde vi en enkel tidning som kopierades för att delas ut vid våra besök. Också som en hälsning till dem som inte kunde vara med på mötet. Vid höstens besök var tidningen mera bearbetad och tryckt i 4-färgstryck.

Gud har gett oss en uppgift att samla goda sånger bl.a. ur den sångskatt som tidigare använts i Estland, *Laulud Talle kiituseks* (Sånger till Hans ära). Åtta sånger har nu granskats språkligt eller översatts och kopierats. De används redan i lokala grupper.

I allt detta har vi sett att mänsklig planeringsförmåga inte alltiid sträcker

sig långt. Däremot får vi gå i Guds färdigt beredda gärningar och sprida evangeliet så som Han vill. Vi sår Gud ger växten i sin rätta tid.

Bengt Strengell


## Med andras ord ...

Piret Riim, anställd på EELK:s Missionscentral, ställde välvilligt sin fritid till förfogande för att granska språket i den estniska Kristus Arm. Hon fick den färdiga tidningen till påseende förrän den gick i tryck. Här är hennes kommentar i fri översättning:

*Såvitt jag vid en snabb överblick kan se så verkar det vara bra. Mycket vacker tidning. Jag förutspår den ett gott mottagande, eftersom esternas tidning Risti Vägi, med liknande innehåll, slutade utkomma, sedan dess redaktör Salme Reier inte mera orkade göra tidningen (hon begravdes nu 12 sept.) och någon ny, ung redaktör inte orkade åta sig uppdraget.*

*Det är verkligen en stor glädje att vara med då en sådan tidning blir till. Tack till er och till Gud!*

*Misjonikeskus tidning (M-failid, reds kommentar) har i jämförelse med den här tidningen mindre andligt budskap, varför vi inte har någon liknande tidning just nu.*

Hälsning till Guds nädehjon  **Kristi nåd**

är en arbetsform i SLEFs Estlandsmission i huvudsak på estniska, men ibland också på svenska.

Utgivare: SLEF/Estlandskommittén.  
Redaktion: Juhani Martikainen och Bengt Strengell

Kontakt: SLEF / Estlandskommittén  
c/o Bengt Strengell, Grannabbav. 70,  
FIN-68700 TERJÄRV  
Tel: 0500-166099. E-post: [est@slef.fi](mailto:est@slef.fi)

Besök gärna hemsidan Gratia Christi:  
<http://personal.inet.fi/tiede/gratiachristi/index.htm> som har material om Estlandsarbetet

Gåvor till estlandsmissionen kan inbetalas till **Evangeliföreningen**, bankkonto **405511-22096**. Som meddelande **Estlandsmissionen** eller bara **EST**. Ange gärna vilken din hemförsamling är för statistikens skull.